

UTAZÁS A MAGYAR NYELV KÖRÜL
ÍRÁSOK KONTRA MIKLÓS TISZTELETÉRE

SEGÉDKÖNYVEK
A NYELVÉSZET TANULMÁNYOZÁSÁHOZ 113.

UTAZÁS
A MAGYAR NYELV KÖRÜL
ÍRÁSOK KONTRA MIKLÓS TISZTELETÉRE

Szerkesztették:

Cserniczkó István

Fedinec Csilla

Tarnóczy Mariann

Vančoné Kremmer Ildikó

TINTA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2010

SEGÉDKÖNYVEK A NYELVÉSZET TANULMÁNYOZÁSÁHOZ 113.

A kötet megjelenését támogatta
az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság
és a LINEE (Languages in a Network of European Excellence).

Sorozatszerkesztő:

KISS GÁBOR

Szerkesztették:

CSEERNICSÓ ISTVÁN

FEDINEC CSILLA

TARNÓCZY MARIANN

VANČONÉ KREMMER ILDIKÓ

ISSN 1419-6603

ISBN 978-963-9902-64-0

©A szerzők, 2010

©TINTA Könyvkiadó, 2010

A kiadásért felelős
a TINTA Könyvkiadó igazgatója

Nyomdai előkészítés: Kalonda Bt.

TARTALOM

BEVEZETŐ HELYETT

CSERESNYÉSI LÁSZLÓ (<i>Shikoku Gakuin, Japán</i>) Köszöntő – elegyes árnyalatokkal.....	11
ROBERT PHILLIPSON (<i>Copenhagen Business School, Denmark</i>) and TOVE SKUTNABB-KANGAS (<i>University of Roskilde, Denmark</i>) Miklós Kontra – congratulations.....	13

SZEMÉLYES PÉLDA

LADÁNYI MÁRIA (<i>Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország</i>) Személyes sorok Kontra Miklósról.....	19
SALY NOÉMI (<i>Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, Magyarország</i>) A Peter-elv és egyéb csibészségek.....	21
GÖNCZ LAJOS (<i>Újvidéki Egyetem, Szerbia</i>) Kontra Miklós impakt faktora, avagy hogyan kerültem közelebb a szociolingvisztikához.....	25
CSATÁRI BÁLINT (<i>MTA Regionális Kutatások Központja, Magyarország</i>) Az egyetemes tudás és az örök barátság.....	29

NYELV ÉS ERKÖLCS

KONTRA FERENC (<i>Kilátó szerkesztősége, Szerbia</i>) Trikolór. Kontra Miklósnak, egy családja apokrif drávaszögi ágáról.....	35
SZABÓ T. ATTILA (<i>BioDatLab, Magyarország</i>) Gondolatok a nyelvi mikroevolúció kutatásáról Kontra György és Kontra Miklós munkássága tükrében. A nyelvész Kontra Miklósnak, 60. születésnapjára, „ismeretlenül”.....	41

SZILÁGYI N. SÁNDOR (<i>Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia</i>) Bábel átka? Nem inkább áldása?	52
LANSTYÁK ISTVÁN (<i>Comenius Egyetem, Szlovákia</i>) A moralizmus mint nyelvhelyességi ideológia	58
DENNIS R. PRESTON (<i>Oklahoma Állami Egyetem, Amerikai Egyesült Államok</i>) Fenntartható dialektizmus	68
TOLDI ÉVA (<i>Újvidéki Egyetem, Szerbia</i>) Szógyűjtők és más idegenek. Kontra Miklósnak	73
FEKETE KÁROLY (<i>Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Magyarország</i>) Karácsony Sándor lélekformáló és egyházformáló tevékenysége. A Karácsony Sándor örökségét értő és ápoló Kontra Miklósnak	80

LABOVIÁNUS SZOCIOLINGVIS(Z)T(IK)A

KISS JENŐ (<i>Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország</i>) A magyar szociolingvisztika történetének első szakaszáról	89
ANGELUSZ RÓBERT† és TARDOS RÓBERT (<i>MTA–ELTE Kommunikációelméleti Kutatócsoport, Magyarország</i>) Mondhassuk, hogy mondhassuk?! Nem „re-kontra”: szociológiai reflexiók egy szociolingvisztikai munkássághoz.....	96
PLÉH CSABA (<i>Budapesti Műszaki Egyetem, Magyarország</i>) A pszicho- és szociolingvisztika kapcsolata: történeti áttekintés	103
JACK CHAMBERS (<i>University of Toronto, Canada</i>) Linguistic Consequences of Immigration and Insularity	113
ANNA BORBÉLY (<i>Research Institute for Linguistics of the HAS, Hungary</i>) Languages and language varieties: comparative research on the linguistic attitudes in four bilingual minority communities in Hungary. For Miklós Kontra, patron of the ambitious.....	120
PETER TRUDGILL (<i>Fribourgi Egyetem, Svájc</i>) A nyelvi kisebbségek Ausbau és Abstand szociolingvisztikája	129
PETTERI LAIHONEN (<i>Debreceni Egyetem, Magyarország és Jyväskyläi Egyetem, Finnország</i>) On Kontra on Hungarian Language Policy	135

NYELV ÉS POLITIKA

- SZÉPE GYÖRGY (*Pécsi Tudományegyetem, Magyarország*)
A magyarok helyzete Romániában és Szlovákiában 1996-ban 143
- VANČONÉ KREMMER ILDIKÓ (*Konstantin Filozófus Egyetem, Szlovákia*)
Nemzetiségek és identitások: a(z) anya)nyelv szerepe..... 164
- TÁNCZOS VILMOS (*Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia*)
Az északi csángók nyelvcserejének mai helyzete – számokban 172
- BEREGSZÁSZI ANIKÓ ÉS CSERNICKÓ ISTVÁN (*II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Ukrajna*)
Róka fogta csuka?
Az ukrajnai nyelvpolitika alapproblémáiról és alakulásának nehézségeiről 180
- FEJES LÁSZLÓ (*MTA Nyelvtudományi Intézet, Magyarország*)
A Narikari-szindróma 191
- KOLLÁTH ANNA (*Maribori Egyetem, Szlovénia*)
Nem súlyra mérjük...
Kétnyelvű oktatás – kétnyelvű tankönyvek (egy muravidéki kérdőíves vizsgálat néhány tanulsága)..... 196
- BARTHA CSILLA (*MTA Nyelvtudományi Intézet, Magyarország*)
„Hasznosnyelvészeti” adalékok a cigány tanulók anyanyelvi nevelésének kérdéséhez 206
- HATTYÁR HELGA (*MTA Nyelvtudományi Intézet, Magyarország*)
Az izolációtól a nyelvi kisebbségig. A siketség különböző konstrukcióiról..... 217

SZÓBAN ÉS ÍRÁSBAN

- GÓSY MÁRIA (*MTA Nyelvtudományi Intézet, Magyarország*)
A -ban/-ben ragok ejtészváltozatairól a spontán beszédben 225
- VARGA LÁSZLÓ (*Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország*)
Frázistónus, határtónus, köztes frázis, intonációs frázis a magyarban
(a stilizált eső hanglejtés kapcsán) 233
- PÉNTEK JÁNOS (*Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Románia*)
A hasonlítást kifejező változó a moldvai magyarban 241

BALOGH LAJOS (<i>Eötvös Loránd Tudományegyetem, Magyarország</i>) Német lexikai elemek a Büki tájszótárban	245
FENYVESI ANNA és ZSIGRI GYULA (<i>Szegedi Tudományegyetem, Magyarország</i>) Hangsúlytalan szó eleji szótagok adaptációja amerikai magyar kölcönszavakban. Elméleti vonatkozások	253
PETER SHERWOOD (<i>Észak-Karolinai Egyetem, Amerikai Egyesült Államok</i>) Értelmezések a magyar mint idegen nyelv elméleti és gyakorlati oktatásában: a magánhangzó harmónia	267
TERESTYÉNI TAMÁS (<i>MTA–ELTE Kommunikációelméleti Kutatócsoport, Magyarország</i>) Beszédaktusok Austin és Habermas felfogásában.....	272
BAKRÓ-NAGY MARIANNE (<i>Szegedi Tudományegyetem, Magyarország</i>) „...a mint a régen élt nép élt, mi nem élünk úgy”. Egy kihalt vogul nyelvváltozatról	279
TABULA GRATULATORIA.....	284